

УДК: 636.082.22:636.084.52

Польовий Л.В., доктор с.-г. наук, професор

Казьмірук Л.В., кандидат с.-г. наук, доцент

Махначова М.М., магістрант

Вінницький національний аграрний університет

ВИКОРИСТАННЯ ШКАЛИ АВАНСОВАНОЇ ГОДІВЛІ КОРІВ-ПЕРВІСТОК ТА ЇХ РОЗДОЮВАННЯ

Використання шкали авансованої годівлі корів-первісток показала, що доцільно перед організацією роздоювання корів детально дослідити рівень основного раціону, який повинен відповідати прогнозованій продуктивності корів-первісток із врахуванням добових надоїв. Роздоювання корів-первісток дозволяє визначитись із потенціальними можливостями корів при покращенні умов годівлі, чим ефективно використовувати корів та витрати кормів.

Ключові слова: корови-первістки, шкала, аванс, годівля, концкорми, добавка надою.

Інтенсивні технології виробництва продукції скотарства потребують максимального використання потенційних генетичних задатків корів, особливо корів-первісток. Одним із найбільш поширених методів виявлення генетичних задатків корів є авансована годівля. Яка в основному зводиться до комплексу зоотехнічних, технологічних, генетичних та організаційно-господарських заходів, спрямованих на підвищення молочної продуктивності тварин [1].

Роздій корів починається за 7-10 днів до отелу шляхом згодовування сіна та по 1,5-2,0 кг пшеничних висівок, як у стійловий так і в літній періоді. Починаючи на 4-5 день після отелу поступово додаються концкорми, сінаж, силос та кормові буряки. До 10-15 діб визначають надій у корів і прогнозують наступні підвищення надоїв [2]. У той же час, за матеріалами літературних джерел не відмічено про послідовність авансованої годівлі на протязі 5-6 декад у залежності від добових надоїв корів [3].

Метою наших досліджень було розробити шкалу авансованої годівлі корів-первісток враховуючи досвід передових сільськогосподарських підприємств з виробництва молока, у яких на 1 кг молока збільшували кількість концкормів від 250 до 450 г.

Методика досліджень. За матеріалами контрольних доїнь корів стада СТОВ «Росія» с. Борівки Чечельницького району було відібрано по 5 корів-первісток із добовим надоєм після отелу на 10 день за середнім надоєм 9,3; 11,4; 14,7; 18,5 кг. Через кожні 10 діб додаткову кількість концкормів до норми збільшували на 250, 300, 350, 400 і 450 г на 1 кг молока.

Результати досліджень. Авансування годівлі корів в перші чотири місяці лактації проводять за допомогою концентрованих кормів. Кожній новоотеленій корові, після повернення її в групу основної доярки з родильного відділення, встановлюють зверх основного раціону додаткову кількість концкормів на роздій відповідно до надою та віку. Коровам-первісткам авансування годівлі проводиться в більшому розмірі, ніж коровам другого отелу і старше, враховуючи, що молоді корови ще самі продовжують рости. Тому нами запропонована наступна шкала авансування корів-первісток (табл. 1).

Результати роздоювання корів-первісток показано в таблиці 2.

З даних таблиці 2 видно, що при збільшенні добових надоїв додаткова кількість концкормів на 1 кг молока у кількості 250 г підвищує у першу декаду надій від 3,4 (9,3

кг добовий надій) до 4,8 кг (добовий надій 18,5 кг).

Таблиця 1. Шкала авансованої годівлі корів-первісток та їх роздоювання

Добовий надій, кг	Клас годівлі	Норма додаткової кількості концкормів (кг на 1 голову за добу, в залежності від рівня їх в основному раціоні з розрахунку: грам на 1 кг молока)				
		250	300	350	400	450
5-8	1	3	2	2	2	1
8,1-9	2	3	2,5	2	2	1
9,1-10	3	3,5	3	2,5	2	1,5
10,1-12	4	4,5	3	3	2	1,5
12,1-15	5	5	3,5	3	2,5	2
15,1-17	6	5,5	4	3,5	3	2
17,1-20	7	6,0	4,5	4	3	2
20,1-22	8	6,5	5	4,5	3	2
22,1-25	9	7	5,5	5	3,5	2,5
25,1-27	10	8	6,5	5	4	2,5
27,1-30	11	8,5	7	5,5	4	3

Ці дані свідчать про те, що високопродуктивні корови більш раціонально використовують додатковий рівень поживних речовин раціону. Але до прогнозованих додаткових надоїв фактичні були менші на 2,9% (9,3 кг), 13,4% (11,4 кг), 16% (14,7 кг), 20% (18,5 кг). Таким чином, доцільно переглянути поживність раціонів для корів з врахуванням їх продуктивності. Тому, що фактична ефективність роздоювання не відповідає теоретичній від 2,9 до 20%, яка збільшується у залежності підвищення надоїв корів від 9,3 до 18,5 кг.

Таблиця 2. Результати роздоювання корів-первісток

Добовий надій перед роздоюванням, кг	Кількість корів	Додаткова кількість концкормів (грам на 1 кг молока)				
		250	300	350	400	450
додатковий надій, кг на голову, факт (прогноз)						
9,3	5	3,4 (3,5)	2,7 (3)	2,3 (2,5)	1,5 (2)	1,1 (1,5)
11,4	5	3,9 (4,5)	2,6 (3)	2,3 (2,5)	1,8 (2)	1,3 (1,5)
14,7	5	4,2 (5,0)	3,0 (3,5)	2,8 (3)	2,7 (2,5)	1,8 (2)
18,5	5	4,8 (6,0)	3,8 (4,5)	3,7 (4)	2,6 (3)	1,9 (2)

Характерно те, що у наступну декаду була підвищена додаткова дача концкормів, а додатковий надій зменшився у порівнянні із першою. Так, при надоях 9,3 кг не відповідність шкалі була меншою на 10%, при надоях 11,4 кг – менша на 13,4%, при надоях 14,7 кг – менша на 15%, при надоях 18,5 кг – менша на 16%.

На третю декаду роздоювання корів-первісток при збільшенні авансу до 350 г на 1 кг молока тенденція зменшення фактичних надоїв продовжилась, але різниця між теоретичними даними зменшилась відповідно на 8, 8, 7, 8%.

У наступну декаду при добавках 400 г на 1 кг молока ефект роздою на всіх рівнях надоїв продовжував зменшуватись і при 450 г добавки на 1 кг молока відповідно знизився до 1,1-1,9 кг.

Висновки. 1. Використання шкали авансованої годівлі корів-первісток показала, що доцільно перед організацією роздоювання корів детально дослідити рівень основного раціону, який повинен відповідати прогнозованій продуктивності корів-первісток із врахуванням добових надойв.

2. Роздоювання корів-первісток дозволяє визначитись із потенціальними можливостями корів при покращенні умов годівлі чим ефективно використовувати корів та витрати кормів.

Література

1. Гарькавий Ф.Л. Селекция коров и машинное доение / Ф.Л.Гарькавий.– М.: Колос, 1974. – 160 с.
2. Бурлака В.А. Годівля сільськогосподарських тварин / В.А.Бурлака, М.М.Кривий та ын. – Житомир: ДАЕУ, 2004. – 460 с.
3. Польовий Л.В. Технології скотарства в реформованих сільськогосподарських підприємствах Вінницького регіону / Л.В.Польовий, О.С.Яремчук. – Вінниця: Книга-Вега, 2002. – 320 с.

Summary

Using a scale by Advanced feeding cows and firstborn rozdoiyuvannya / Polevoy L. Kazmiruk L. Mahnachova M.

Using the scale of advanced nursing cows, the firstborn has shown that it is appropriate to the organization rozdoiyuvannya cows investigate in detail the level of basic allowance, which shall comply with predictable performance measures of the firstborn, taking into account daily yields. Rozdoiyuvannya cow-firstborn allows to determine a potential of cows at improving nutrition, and the efficient use of cow and feed costs.

УДК 636.2.082.234.32.

Шуляр А. Л., асистент*

Житомирський національний агроекологічний університет

ДЕЯКІ ІНТЕР'ЄРНІ ПОКАЗНИКИ КОРІВ НОВОСТВОРЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОЧНИХ ПОРІД

Проведено порівняльну оцінку деяких інтер'єрних показників корів-первісток українських чорно-рябої та червоно-рябої молочних порід в оптимальних умовах приватної агрофірми (ПАФ) „Єрчики” Житомирської області. Дослідження клінічних параметрів, біохімічних і морфологічних показників крові показали, що окисно-відновні процеси і білковий обмін протікають децю на вищому рівні у корів української чорно-рябої молочної породи, порівняно з червоно-рябими ровесницями.

Ключові слова: молочні породи, клінічні параметри, біохімічні і морфологічні показники крові, молочна продуктивність, генотип.

Будь-який живий організм може існувати лише за безпосередньої взаємодії з довкіллям, він здатний зберігати гомеостаз і нормальну життєдіяльність, пристосовуватися до умов навколишнього середовища, адже є самоорганізуючою і саморегулюючою системою [5].

---

* Науковий керівник професор, д. с.-г. н. Пелехатий М. С